

Kör hücrelerde Yusuf olmak...

YUSUF ARACI

Sahil boyunca uzanır Amonoslar...Kah uzaklaşıp, kah yakınlara denize...Kilometrelerce uzayıp duvar gibi sarar Hatay'ı... Bir yanında Amik Ovası, diğer yanında dalları Akdeniz'e uzanan portakal bahçeleri... Yamaçlarında şehre, köyler kuruludur Amonos'un. Bir de Büyük İskender'in adına kurulan İskenderun!..

Akdeniz'le Amonoslar arasında uzanan sormazık dalı gibidir İskenderun... Bir ucunda yeşil bağları, bahçeleri, bir ucunda limanı... Limanında demir-çelik fabrikasının marifet tüm içindeki işçileri; elde sekere demiri döşerler. Arıklarında geniler demirler, kamyonlar kuyruk olur limanında, çocuklar şaparıyla balık avındadır sahilinde... Akşam olunca yakmazlar körfezini basar, eusizler parklarını... Yazın sıcakta durulmaz olur. Ama yine de vazgeçemez yazmayı... Kimisi bin yıldır oradadır, atadan-dededen; kimisi ekmele umuduyla göçüp gelmiş, sırtını dayamıştır sıvasız gecekondu duvarına... Arap'ıyla, Türk'ü, Kürt'üyle; Alevisi-Sunnisi, Hristiyanıyla rakı rakıdır İskenderun... Toprağı bereketlidir. Zira mahsul üren verir. Mevselerin-sebzelerin her seridinden bulunur. Hen de Bolca... Bir de "yeşil altın"ı vardır tarlaların yüzünü süsleyen... Baldur maydonuzu, o yüzden altın değerindedir İskenderunlular için...

Tarlada söylenen türkülere fabrikada işleyen makinelerin, yük taşıyan kamyonların sesi korur İskenderun'da... Bir de çocukların sesi duyulur gecekondu mahallelerinde... Amonos'un eteklerine yayılmıştır her biri... İskenderun'da bir de şehrin dışında havaalanının yakınındaki Gürsel mahallesidir. Yan yana, iş işe kurulan evlerle yoksulluğun yüzüdür Gürsel mahallesi. Yakınındaki havaalanına ayda bir ucale ya iner, ya inmez. Atıl durumdaki bu havaalanı Gürsel mahallelilerin akşam yürüyüş alanıdır. Çocukların top

sahası, kızların ip atlama yeridir.

Bu geçekodu mahallesinin iki gözlu, bahçeli bir evinde 1942 yılında dünyaya gelir Yusuf. Emekçi Halil amcayla Necime teyzemin üçüncü çocuklarıdır. Musayri, yani Arap Alevilerindedir. ailesi. Babası Halil Amca yoksulluktan dolayı gurbet eli mekân tutan nice emekçi halkımızdan biridir. Annesi Necime teyze ev hanımıdır. Türkçe bilmez, ana dili Arapça konuşurdu hep.

Halil Amca doğduğu yere dayanmadan 'Almanya acı Vatan'ın yolunu tutmuştur. Bir iplik fabrikasında iplik yapar vatanından uzakta... Almanya'nın yapantısını sevmesede ekme davası için kalır oralarda. Dini-ne, diline sadık; teniz kalpli, iyi niyetli bir insandır Halil amca. Kimseye kötülük gelm istemez. Paylaşım-cıdır, çevresindeki insanların sıkıntılarını gördüğünde hüs-seden biridir.

Halil amca Almanya'nın yoz yapantısını sevmesede, çocuklarının gözlemlerine dayanmayıp onları da Almanya'ya götürür. Halil amca çocuklarının eğitime önem verirdi. Onlara Arapça öğretir, iyilikten söz ederdi. O yıllarda Yusuf ilkökul çağlarındadır. Ve ilkökula Almanya'da başlar. Ama alıyormuz Yusuf oralara, yurda dönmek ister. Orge aile fertlerinde sevmes gurbet elleri ve bir süre sonra yurda geri dönerler. Yusuf'da okula devam etmek için ayni mahallede bulunan okula kayıt yaptırır. Ancak Yusuf'un Almanya'da okuduğu yıllar kabul edilmez ve yurda birinci sınıftan okula başlatılır. Bu yüzden okulu yazitlarından geç bitirir.

Almanya'dan gelmiş olmasında dolayı okul arkadaşlarına ilgisi hep üzerindedir Yusuf'un. Çocuk yazına rağmen, bu ilgiden dolayı sevmes Yusuf. Ailesi, özellikle de babası sevmesdi bu tür hareketleri.

Kocuklarını da buna uygun yetiştirir.

Kok şaburk usunip kaynarır arkadaşlarıyla... Kısa sürede onlardan birisi olur. Yaptıklarıyla, söyledikleriyle arkadaşları arasında sevilir, sözün denlenen biri olur. Ne dese yapılır. Pikenik, denize gitme, dağ yolculuğu hep Yusuf'un öncülüğünde olurdu. Dağ yolculuklarına sıklıklarında gece-gece saatlere kadar eve dönmelerdi. Konu-konu kapıda, pencerede on-onbeş kocuşun yolunu gözler dururlardı. Kocukların kimi yolculuk sonrası yiyeceği dağası, kimisi söyleyeceği bahanesi duruyordu. Önünde yiyecekleri dağası bile bile çıkarlardı dağalara... Dağ yolculuğu tehlikeliydi. Dağa sığınmak ism aşkeri bol-gem atıp poligonundan geçmek gerekirdi. Aşkeriyeden sonra Gıngere mahaltesindeki eulem köpeklerini de atlattıklarında dağın yamaclarına iyice sığınır olurlardı. Dört-beş saatlik bu uzun ve zorlu yolculuğun sonunda uzun-ince uzanan İskenderun ayaklarının altında olur, masmanî Akdeniz gözlerini alırdı...

Yusuf ve arkadaşları dağa piknik yapmaya giderlerdi sile-sile... Yeni piknik yeri bulmak için de keşifler yaparlardı. Zorlu ve tehlikeli bir işti keşifleri. Yine keşif yaptıkları bir gün, büyük bir badire atlatırlar. Yanında gettikleri nohut tarlasının sahibi elinde sırtıyla peelerine düşer. Genelde tedbirlidirler. Bu konuda, ama bu sefer nereden geldiğini göremedikleri inate bir tarla sahibiyse koruyulmuşlardır. Kozmayı sürdürürken aralarında birinin ayağı samura saplanır. Ayağını sıkırmaz samurdan. Sonunda, babasının yeri aldığı ayakkabığı samurun içinde bırakarak kozmaya devam edebilir. Zor-bela kurtulurlar. Başları durumları da solğu eude alırlardı... Eğer keşif kalmaz belasız atlatılırsa şehrin koruyandaki en büyük tepeye çıkar güneşin batmasını seyrederlerdi. Güneş Akdeniz'in maviliklerine gömülünce de eve dönüş yolculuğu başlardı.

Hareketler aynı zamanda zeler ve salıhan biridir Yusuf. İlkokulda beş yıl boyunca her dönem takdirname almıştır. Öğretmenler Yusuf'un kendisi

öğrencisi olması için çekizler. Çok meraklı, araştırma ve deneyci. Uzun bir derinleşme birikimi. Kitaplardan öğrendiği bilgiler pratikte uygulamaya geçer, eline geçen her şeyi araştırır. Kimi eşyaları parça parça söker, yeniden düzenlerdi. Bu merakı bir defasında vezir kurtulacağı bir olaya sebep olur. Bir gün yolda bulduğu bir kutuyu açmaya çalışır. Bulduğu bu eşyayı açmak için önce bulunduğu otobüste uğrazır. Arcomaginea eue götürür. Uzunca bir uğras verir ve sonunda yolda bulduğu kutu büyük bir gültüyle patlar. Patlama sesini duyan, aileleri gören mahalle ahalisi Yusuf'un evinin bahçesine toplanır. Kimisi de bomba patladı diye feryad- pişan eder.

Yusuf böylece merakları ve yaptığı deneyler yüzünden çok kez ölümden döner.

Yusuf'un uğraşı yalnız deneyle değildir. Resim yapmayı sever, müzikle uğraşır. Bağlaması da çok sevdiği uğraşlardandır. Bıkmaz olmadığında ise dönür. da, sebze-pazarcı elinden düşmeyen aletlerdir. Evim altını ustane getirir. Bir gün oyuncak uğraş motor takımı, pervane yapmış veurmaya çalışırken görünür, başka bir gün mükemmelen genlikle uğraşırken görünür Yusuf---

Tom bu hareketliliğine karşın sabırlı ve sakin görünür. Her şeyi bilimsel yaklaşımla ve sonuçları sözünü eder. Onun için sorun diye bir şey yoktur. Kırmak, sınırlamak, başarmak ise hayatında yer olmayan şeylerdir. Çok sabırlı olgun ve mükemmeldir. Bu özelliklerini çocuk yaştan itibaren taşıyor Yusuf.

Yusuf'un insanlarla ilişkileri her zaman çok iyi bir düzeyde sürmüştür. Çocukla çocuk, yaşlıyla yaşlı, gecele gece olurdu. Arkadaşları, arkadaşları çok sever Yusuf'u. Arkadaşları denklemler, sıkıntılarını Yusuf'la paylaşır hep... Yusuf her daim kendinden ve yaşadıklarıyla ilgili emin ve bir okadar rahat. O, konuşmaya başladığında çevresindekiler susar, onları dinlerler. Çevresine böyle bir intiba bırakır. Daha çocuk

yaşta kendisini değil, arkadaşlarını ve sevgilerini düşünür Yusuf. Ailesi o'nu özel derseneğe göndermek istediğinde cevabı, Atır Bal'ın -hen mahalle hen de okul arkadaşlarıdır- gidmeyeceği dershaneye ben de gitmem olmuştur. Ailesinin bu yöndeki tüm ısrarı Yusuf'u itna edemez. Çünkü o, daha o yaşta adaletsizliğe ve eşitsizliğe karşıdır.

Ortaokul ve liseyi kenar mahallelerdeki okullarda okur. Okulu uzak olmasına rağmen, yarıyırda gidip gelir. Bu yıllarda merak saldığı etkinliklerden biri de futboldur. Okul takımında futbol oynar. Ve en büyük hayali futbola olmaktır. Ancak ailesi istemez bunu. Okula devam etmemesi isterler. Futbolu çok sevmesine rağmen üstelenmez konuyu ve üniversiteye gitmeye karar verir.

Yusuf ailesinin yanında bulunduğu babası zorluklar karşısında da bar durmaz. Ailesi onun çalışmasını istemez ve o, sepipli işlerde çalışır. İpaat işçisi yapar, tarlada çalışır, upak - tepek alım satım işleriyle uğraparak araçtır yapar.

Yusuf lise son sınıftayken babası Almanya'ya rahatlatılır. Almanya'daki doktorlar umut yok, çalışmaz artık, son günlerini evinde geçirmiş dönesi üzerine yurda gönderilir Halil amca. Kalitigi işli fabrikasında geiş yapında kanser olmuştur. İskeletin, Adana, Ankara dolapılır, çalışmadık doktor kapı bırakmazlar. Ancak kansere yenik düşer Halil amca...

Babasının vefatı üzerine sınavlara hazırlanamaz ve üniversiteyi kazanamaz Yusuf. Bu dönem ara ara iş bulup çalışır. Diğer yandan da Üniversiteye yeniden hazırlanır. Ve aynı yıl girdiği üniversite sınavında Diele Üniversitesinde Fen - Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü'nu kazanır. 1994 yılında başladığı üniversite öğrencisi hayatının dönüm noktalarından biri olur Yusuf'un.

Demokrat - Sol bir aile çevresinden gelen Yusuf'un bir çok yakını STP üyesidir. Ancak Yusuf bu partilerin adaletsizliğe, açlığa, yokluğa sarı olmadığını

görs. Ve birseyler yapma isteksin yıllarca yurtdışında
tadır. Ama bunun nasıl olacağını bilmez. Bu arayışları
Diyarbakır'da ete kenese biliriz.

Okula başladığında kendisi gibi Hatay'lı olan ve
polis tarafından Diyarbakır'da katledilen TÖDEF'li
Refiq Horoz'la tanışır. Bu tanışma kısa sürede Yusuf'un
politik olarak terahim yapmasına da vesile olur. Yusuf
TÖDEF'lilerin tanınmasıyla yerinin burası olduğuna karar
verir ve mücadelenin dışında bir yaşam olmayacağını düşünür.
Refiq'in de enerjisiyle Yusuf TÖDEF'li olur.

Bir süre Refiq, Selim ve Hüseyin'le aynı eude
kalırlar. Bu arada bir çok seyi paylaşırlar. Bu dönem Yusuf'
un hareketi tanıdığı, derinliği öğrendiği dönemdir.

Refiq'lerin katledildiği gecem sabahında, katliamdan
haberse bir şekilde ortaya gider. Etrafının polis tara-
findan kordona alındığını görünce durumu hemen arkadaşlarına
iletir. Sonrasında katliamın yapıldığını öğrenir.

Birçok seyi paylaştıkları arkadaşları, yoldaşları sı-
lahsız ve savunmasız olmalarına rağmen katiller süresi tara-
findan katledilmiştir. Ağır bir bu durum. Yalnız Yusuf isn
değil, Diyarbakır'da Refiq'lerle beraber mücadele içinde
yer alan tüm TÖDEF'liler isn zordur. Yusuf bilir ki
onların onlarına sadık kalmak ancak mücadelesini bu-
yutmekle olurdu. Yusuf'da öyle yapar. Refiq'lerin ardından
mücadele içinde daha aktif olarak yer alır. Artık saldı-
rma ve yürütücü ve de örgütleyicilerinden biridir.

Yusuf, mücadelesini ailesinde gizli -saklı yapmaz,
ailesini ve seuresini de mücadeleye katma sabası verir.
Üniversitede yürüttüğü çalışmaların yanında, yaz tatillerinde
de memleketinde çalışmalarını sürdürür. Seuresindeki or-
kadaklarıyla, arkadaşlarıyla mücadele üzerine konuşur. Birçok
kızıyı deyişle tanışır ve düzenli olarak okumalarını sağ-
lar.

Seuresine taşıdığı örgütlü mücadelesi, kendi ailesine
de taşır, onları da mücadeleye katma uğraşı verir.

"Yusuf seuresine çok güven verir biridir. Kim hangi
sorunla gelirse gelsin, tartışarak, sorgulatarak söyler.

inatıcılığı, cesareti, halk sevgisi, fedakarlığı, enekarlığı tüm canlarımızın ortak özelliği olduğur gibi, o'nun da en belirgin özelliğidir. Tüm bu özelliklerle olması gerektiği yer tereddütler yaşamıftı. Ve kararlılığı seçmesiyle bize ve cauresindekiler arkadaşlara ilkinde kararlı olmanın gerekliliğini anlatıyor, bilmeliydiklerdir.

Halkın yaradığı yokulluğun kaynağını, buna sebep olanları, halkın kurtuluşunun nerede olduğunu, nasıl olacağını anlatırdı. Tüm bunları maneta, sabırla, savaşa alana kadar sürdürürdü. Kaşgarlı, sandığını büyümenin sabırsızlığı içindeydi hep. Bizler de buna hak zıtlardı. "Ben gideceğim-" derdi. Biz "Nereye?" diye sorduğumuzda ise "Halkimin yanına, kaşgarına..." diye cevap verirdi.

Yusuf ille olarak bizleri dönüştürmeye, kararlılaştırma meye başladı. Bizler şehit arifelerine götürür, tanıtırırdı. Sonra Artık arifelerle tanıştırdı ve tüm arifelerin tanrıya kaynaşmasını sağladı.

Artık zamanın her saniyesini değerlerdiydik. Bizlere kitap-dergi getiriyor okutuyordu.

Bize karşı hep açık olan çok sıcaklığı bu yanı. Yapıtığı her reze bizler de katmaya çalışırdı. Ve yapardı da...

Babam öldükten sonra eura büyüle erkeği olarak sorumluluk ona kalmıştı. O bu sorumluluğunu biliyor ve yerine getiriyordu. Ama bizde kendi ayaklarımızız üzerinde durmamız gerekir ve kardeşim her zaman yanımızda olamayacağını anlatırdı. Annem onunla ilgili ilere de benek planlar yapardı.

Yusuf uygun bir dille bunların gereksiz olduğunu anlatırdı.

Yusuf, komünümüz Leyla abla kulübünde yaparken benim burada yazmamı ümidini rahatsız ediyor derdi.

Arifeler yana bir problem yazamadı... Kararlıydı, giderken hiç tereddüt yaşamadı..."

Yusuf arkadaşından gelenlere yol açar 'İskenderun'da. Bir çok insan, Yusuf okula döndüğünde kendi imhanlarıyla dergi takip etmeye kalkır olmuştur.

Diğorbakır'da bir çok kez gözaltına alınır. Diğorbakır'da olduğu gibi, bölgede de öğrenci genellik mücadelelerinin Apotayıcılarından dindir. 97 yılında TÖSEF'li öğrenciler olarak düzaleddikleri yaz kompinin basılmasıyla gözaltına

alınır ve tutuklanır. Kısa bir süre Adana Kurucular Hapishanesi'nde tutukluk yazar. Tahliye olduğu gün herkes onun tahliyesine sevinirken, o üzüntülidir. Zira o tahliye olduğu günde, mücadele içinde yetkinleşmiş yoldaşları tutuk olmuştur. Yusuf, onlardan öğreneceği çok şey varken bu fırsatı kaçırmamın üzüntüsündedir. Karzılamaya gelelere de bu üzüntüsünü anlatır.

Tutukluğun ardından ailesine kendisine mücadelesi bırakması yönünde baskı yapmaya başlar akrabaları. Annesine de oğluna mücadelesi bırakmadığı için kızıyorlardı. Yusuf yine her zaman ki gibi kızmadan, olgunluk içinde anlatıyordu onlara... Annesiyle de uzun uzun konuşuyordu. Annesi Yusuf'un anlatımlarının da etkisiyle seversindekilerle oğlunun anıtları, namuslu iş yaptığını anlatıyordu.

Tutukluğun ardından yeniden Diyarbakır'a döner. Ancak savcı olma arzusuyla mücadelesini büyüme isteğini dile getirir hep.

Çok yönlü kırlığını denemesi mücadeleye de tapır. Diyarbakır'da daha önce kurulmuş olan, ancak etkinliğine devam etmeyen TÖDEF'in müzik grubu Koma Berpın'i yeniden kurarlar. Yusuf'ta bu çalışmalarında yer alır ve grubun başlamaesi olur.

Aynı yıl grup çalışmalarını sömestirde de sürdürmek için tüm arkadaşlarını elerak İskenderun'daki evlerine getirir. Burada İstanbul'da, İdil Kültür Merkezi'nde verecekleri konseri hazırlanırlar. Çalışmalarından birisi de Refik Horoz'un mücadelesini parçeli alanlarına olan sevdasını ve kausomomanın hareketini dile getirdiği şiirini bestelenek olur.

"Sümbet ehan parçalarının türkülerine
Silah sesleri koreiyor.

Ben zaptedenen yüreğimi

Ah derim, ah---

Ah Diyarbakır

Sevdiğimden ettim beni..."

Refik HOROZ

"--- O süreçte grubun çalışması için arkadaşlarını

Bize getirmişti. Konser hazırlıklarını tamamladığına kadar bizim eude sahabeları. Hazırlıklarını tamamladuktan sonra, İdil Kurtur Merkezi'nde konser vermek üzere İstanbul'a gidecektik. Yusuf beir ve kuruk kordelerin Naci'yi de İstanbul'a götürdü. Naci'yi Koma Berpin'in uka-lırtı yaptılar ve beraber sahneye çıktilar. "

İstanbul'a gelmesi Yusuf'un yaşamında yer bir dönem başlangıcı olur. Koma Berpin konserinin ardından İstanbul'da kalır. Bir süre Deürmer Gençlik dergisinde çalışır. O, mücadelesini parklı bir alana taşımak için israrlıdır. Ve bir süre sonra da 'adalet savunucuları'ndan birisi olmak için bekleneğe geçer.

"Yusuf'la ilk olarak 24 Mayıs'ında gerceler - Aradığımız "Nasil bir Üniversite İstiyoruz Kurultayı"nda Anetik Kurultayın ikinci günü plerile düzenlenmiştir. Plerinin aaliye konuşmasını Yusuf yapmıştır. Süreç üzerine bir konuşma söz alarak düşüncelerimiz belirttik. Kendi bizimde düzenledğimiz bu forum, Yusuf'un konuşmaları toparlamasıyla sona erdi.

Kurultaydan sonra 28 şubatı'nın sonunda İstanbul'a geldiklerinde yerden konuştuk. Koma Berpin olarak konser vermeye gelmişlerdi. Ama yanlarında Dıyorbaker'da ne kadar TSOEF'li varsa hepsi de gelmişti. "

Güzel bir konser verdiler. Konser sonrası Yusuf Dıyorbaker'a dönmedi. İstanbul'da kalarak bir süre gençlik dergisinde çalıştı. Daha sonra yeraltına geçmek üzere, bizim de gidip-geldiğinin bir eude bekleneğe geçti. Bir eude Yusuf'la iki aya yakın beraber kaldık.

Yusuf'ın anlatmak için söylenecek sözlerin başında mutevazılığı gelir. Birçok şehidimizin mutevazı olduğunu okumuştum. Ama bunı Yusuf'ta pratik olarak gördüm. Ukallılık, bilgisizlik Yusuf'un hayatında yer olmayan şeylerdir. Önen hayatı boyunca yanında olmuş, ya da uzun süre beraber yarı yarı bulmuş birisi değilim, ama iki aylık sürece bunı görmek, arka-

lamak mümkündür.

Bilgili, inatlı ve salıkkandı. Karşısında yanlış bilgiyle konuşan birini dahi dinle, doğrusu onun yanlışını yüzüne vurarak değil, uygun bir dille, olgunluk içinde anlatırdı. Zaten bir kere olsun ne tartıştığını gördüm, ne de aşından kötü bir laf duydum. Ne iş olsa ilk o atılırdı. Bu davranışı kaldığımız ev ahalinin de hiçbir izi bulunmamasına nereden olurdu. Eve gelince bu durumu görünce kızılıyordum, o yine sakın, olsun bir şey olmaz, nasıl olsa ben gidince yaparlar diyordu. Bazen de bana göstermeden yapıyorlardı, özürlemeyeyim diye.

Ben geç geliyordum kaldığı eve. Çoğu gece ilerde, ne kadar otururduk, sohbet ederdik. Tariflerimiz konuşurduk karşılıklı, sonra gerilları ve gerilla yazamını... Güncel konularla ilgili de konuşurduk. Şalipmaları anlatırdım, o da fikrim söyledi... Sabah uyandırmamak için sessizce sığınaya salıyordum. Ben bir kere yazdıktan sonra, ne kadar sessiz olsam da yakalıyordu. Ve hemen say yapmaya koyuluyordu. Kendini kapıda dışarı atardım kurtulurdum, yoksa kesim kalmak zorunda kalırdım. Çünkü o kadar candan ısrar ederdi ki geri seyreteceğimizi bir düşün doğardı.

Güzel bağlama salardı. Ve tabii güzel de yenele yapardı. Elir maharetliydi. Hatay yöresinin tüm yenelelerini yapardı. Eve gelen-giden herkesle güzel ilişkiler kurmuştu.

Beraber kaldığımız günler 28 1 Mayısına denk gelen gündür. 1 Mayıs öncesi genel operasyonlar yapılmaya Yusuf'u ailesi sığınmamız gerektirir diye doğdu. Ancak gösterecek fazla bir yermiz yok. Sonra aklımıza ilişkilerde olduğumuz bir arkadaşın aileye gitmek geldi. Oturdular sent güvahlı bir buluş. Bu yüzden araya tecrübe ettik ve birkaç arkadaşla araya gittik.

Bizim göre arkadaşın ailesi zaten politikte

olduğumuzu - derimim olduğumuzu az çok anladı. Ertesi gün 1 Mayıs olduğundan, eşitleriyle beraber 1 Mayıs'a gideceğimizi kestiriyorlardı. Bu sebeple tedirgin oldular. Benim üzerine bir de arkadaş dükkanda biriktirdiği bir eşyeleri eime getirmeye tedirginlikler iyice arttı. Arkadaş yer eim ve eim kendilerine ait olan apartmanın üst katındaydı. Anne ve babası da aynı apartmanın alt katında oturmaktaydı. Bizim arkadaşın eime gelmesi ve arkadaşın eşyeleri o gün eime getirmesinden şüphelenen annesiğin, eim soktu olan babasını ve eimlerini arıyorlar. Ariler derimim ablasına anlatınca, ablası, molotof yapacaklar diyor ve bizim kaldığımız eim arıyor. Telefonda bağıyor açık açık konuşmaya "Molotofla yakalınırsanız 18 yıl hapis yaptırılır! - Şabuk oradan ayrılın! Ben ser ve arkadaşlarımı gelip alacağımı. güvenli bir yere götüreceğim." lafları ediyor. Tabii bu konuşmalar telefonda geçince kalmamız olmaz diye başka bir yere gitmeye düşündük. Ancak eim bulunduğu mahalle sapa bir yedi ve saat de 12'ye geçiyordu.

Saresiz kaldık o akşam. Ama herhangi bir olumsuzluğa karşı da hazır- tetik bekliyoruz. Yusuf'un güvenliğin için yer bir yere gidiyoruz orada da daha niçli bir durumla karşı karşıya kaldık. Yağmurdan kaçarken deluge yakalandık diyorlardı...

Sabah 05³⁰ gibi ben ve bir arkadaş alona gitmek üzere ayrıldık. Yanımdaki parayı da Yusuf'a bıraktım. 1 Mayıs bitiminde buluşmak üzere de randevu yaptık. Katipma yarancın Yusuf'la buluşma imkanı kalmadı. Olay bittikten sonra eime döndüğünde Yusuf'un benin önce eime vardığını gördüm. Normalde eim bulması çok zordu. Bir defa gelmişti, o kadar. Ama hafızasına korumiy yer. Sordum nasıllı gelmiş diye, o da anlattı, merkezi bir yere kadar otobüsle geldiğini ve oradan da yürüdüğünü söyledi. Para horcomanale için de ne yenecek yeniy, ne de başka bir aracı bulunmuş. Parayı horcomanale istene-

şırım ne denir, parayı art bir reze verdirir deşerden
kullanması rem, ihtiyacolarını karşılamaş rem getirdiğini
parayı da kendir rem kullanmaz, kaldığı eum ihtir-
yalaronni görürdür.

Bir gün ablası para göndermiştir kendisine.
Parayı verdim, ertesi gün geldi bir bakdim, eude
ne ekşilese almış. Kim aldı bunları diye sordur-
ğumda öğrendim ki Yusuf loto yapmış ve eude
ki arkadaşlara zarla aldirmiş.

Onun paylaşımaliğı kendirde otom baskasına
sunmasındaki fedakarlığı hep gözümün önündedir.
Bir de her gün vedabismomuz gözümün önündedir.
Ne zaman gideceğini bilmediğimizde her sabah
sarılır ayrılırdık. İki gün yonua uğrayamadım.
Rlerde delayı. Sonra geldiğinde arkadaşlar onu alm-
mılardı. Sonra Antep'de tutuk dıstugunu duydum.
Tutuk dısmade önce bir kere selamını almıttım.

Yusuf'un ölen önce dıstıncısı olmasına
ve mezile vtozmasına hıa sağırmadım. Önu
tanıyan herkes de aynı düşünce dedir. Çünkü onun
la tanıyan herkes inancına, fedakarlığına tonik
olmuştur.~"

Beklediği, arzulanmış günler geldi ve yealti
faaliyetlerinde yeum alır. O artık adalet uygulayı-
cisidir.

1999-2000 yılları arasında Akdeniz bölge-
sinde faaliyet yürütür. Dısmann bölgeye yönelik
düzenlediği bir çok operasyonu atlatır. Bölgede
salıma yürüttüğünü duyan dısmann birmer ke-
deff olur. 2000 yılı Ağustos ayının sonunda
Antep'de tutuk dıser. Önce Antep İtaphonesine,
oradan da Ceyhan İtaphonesi'ne seuk edilir.
13 Aralık Katliamını Ceyhan'da yazar ve
ardından Sincan 7 Tipi İtaphonesi'ne sargun
edirir.

Yusuf, Ölüm orucu Direnişi'nin başından itibaren gönüllüler arasındadır. 7.Ekip içerisinde yer alır. Ancak partinin iradesiyle ekipten çıkarılır. O büyük onuru kuzanması için bir ekip daha bekleyecektir. Ve, 1 Mayıs 2002'de yola çıkan 8.Ekip savaşçıları arasında yerini alarak yürüyüşüne başlar.

"Uzun bir aradan sonra ilk kez kendi arkadaşlarımla aynı mekanı paylaşacak olmanın coşkusuyla akşam yapılacak hücre değişikliğini bekliyordum. Her zaman hızlı geçen saatler sanki yorulmuş gibi ağır ağır ipliyo, gelemek bilmiyor. Tek kişilik hücremde volta atıyor, düşüncelere dalıyordum. Bildiğim tek şey, 'Yusuf ARACI' adında bir yoldaşımızın yanına gidecek oluşumdu. Kimdir, nasıl biridir gibi sorular soruyordum. Kendime, ama cevap hep "ne farkedecek yoldaşlarımin yanına gideceğim ya, gerisi önemli değil..." oluyordu.

Akşam oldu. Gardiyanlar kapıyı açıp eşyalarımı arabaya koyduktan sonra inceden bir titreme sardı bedenimi. Heyecanım daha bir artmıştı. Kısa bir yolculuktan sonra yeni hücrenin kapısı açıldığında pembe külahlı, uzun sakalları kırmızı-siyah karışım abası olan yüzünde gülüşükler olan Yusuf karşındaydı. Aramadan sonra hemen içeriye girip bir birimize sarıldık. İkimiz de coşkulu, heyecanlı ve mutluyduk. Yusuf da uzun süredir o hücrede tek kalıyoruz. Aynı hücreyi bir yoldaşla paylaşacağından o da en az benim kadar heyecanlıydı. Eşyaları aldık ve bir kez daha sıkı sıkı sarıldık. Sonra yukarı çıktık. Sohbet edecek bir çok şey olduğumu biliyorduk.

O akşam gece 2'ye kadar sohbet ettik. Daha edecektik ama ara verdik, sabaha ve diğer günlere de kalsın diye.

Yusuf Arap milliyetindendi. İlk bakışta Arap olduğu anlaşılıyordu. Düşmana olan kını 12 Eylül döneminden geliyordu. Babosını erken kaybetmiş, Annesi hem baba, hem anne olmuştu onlara. Çok seviyordu annesini, ailesini... Yusuf annesiyle birlikte alış verişe gitmeyi çok severmiş. Annesi birgün ona, yarın seninle

pazara gideceğiz diye söz vermiş. Yusuf da bunun sevinciyle sabah erkenden kalkıp hazırlanmış. Evden dışarı çıkarken üç-dört tane asker ellerinde silahlarla kapıya gelip "İçeri girin! Dışarı çıkmayın!... Dışarı çıkmak yasak, sıkıyönetim oldu!..." demiş. Yusuf'un bütün sevinci, heyecanı o anda sönmüş. İşte o gün annesiyle birlikte pazara gitmelerine engel olanlara ilk küfürü ettiğini anlatmıştı.

Şimdi de son defa, coşkusuyla çıktığı ölüm yolculuğuna engel olmak isteyenlerin suratına çarptı bedenini, hiçbir engelini beni yolundan döndürmeyi, coşkumu söndürmeyi başaramayacak diyerek...

Bugüne kadar verdiğimiz şehitlerimizin özelliklerini sayardım; coşkulu, atak, kararlı, kendisine güvenli vb. Yusuf için ise, pedakarlığı, mütevaziliğini ve tüm canlılara beslediği sevgisini söylerim ilk olarak. Kendisine zarar vermediği sürece böceklerle dahi zarar vermemek için elinden geleni yapıyordu. Onlar hakkında birçok şey biliyordu. Bir arı aşırı ses çıkarıyorsa ölmek üzereydi derdi. Sinekleri öldürmez hücrenin dışına atılmalarını sağlardı. Birgün bu inceliğine takılarak "Yusuf bir sineği bile öldüremiyorsun, düşmanı nasıl öldüreceksin?..." demiştim. O da "Bu sinek düşmandan daha çok yaşamayı hak ediyor, en azından kendi soyuna zarar vermiyor..." diye cevap vermişti.

Mütevazı, çalışkan bir kişiliğe sahipti. Eli birçok şeye yatkındı. Emekliydi, çaba harcamaktan kaçınmazdı. Kapasına koyduğu şeyi mutlaka yapardı. Güzel de olurdu. Bir gün plüt yapacağım demişti. Benimle şaka yaptığını düşünmüştüm. Ben hücrenin üst katında kitap okuyordum, o da alt katta oturuyordu. Kesime, kırma, törpüleme sesleri hiç durmadı. 1-2 saat sonra inceden bir plüt sesi gelmeye başladı. Birden şaşırđım. Hemen aşağıya koştum. Yusuf elindeki plütü bana gösterdi ve "Bak oldu. Ama sesi tam çıkıyor. Onu da yakında

hallederiz..." dedi Gözlerime inanmadım... Şeffaf tükenmez kalemın bir ucunu plüt ağzı gibi yatmış, kaleme nota delikleri açmış, plütün ağzına da bulasık detarjanın plastiginden öğizlik yapmış. Bir kaç gün daha uğraşarak hücre koşullarında yapılabilecek bir plüt yapmayı başarmıştı.

Yusuf Repikleri çok severdi. Sık sık onları anlatırdı. Mücadele içinde beraber çalışma yürütmüşler. Repiklerin evine sık sık gidermiş. Bir gün hendi kaldığı Öğrenci evinden sabah çıkıp, bakkaldan ekmeğe-peynir alarak, aynı mahallede bulunan Repiklerin evine gidiyor.

Eve yaklaştığında çevredeki polisleri fark ediyor. Repiklerin evinin kuşatıldığını anlıyor ve panik yapmadan güzergahını değiştiriyor ve hemen eve dönüyor. Beraber kaldığı arkadaşlarına durumu anlattıktan sonra, okula gidiyorlar, Haber veriyorlar, Repiklerin evi sarıldı, oraya gitmeyin diye. Bu esnada Repiklerin katledildiği haberini alıyorlar. Hepsi çok üzülüyor. Kendilerini toparladıktan sonra cenazeleri almak için çalışmalarına koyuluyorlar.

Yusuf, hemen hemen mücadelenin her alanında küçük-büyük demeden koşturmuş ve bir çok zorluklara kattanmıştı.

Dışarıda aynı dönem genelik içinde yer almamıza rağmen bir kez olsun Yusuf'la karşılaşmamıştık Kurtuluş dergisi çalışanı şehidimiz Mehmet Topaloğlu'nun cenazesine katılmak için yapılan hazırlıklar sırasında, Adana'ya gidecekler için para sorunu olduğu için, benim para bulmaya gitmemde; 98 yılında kurtuluş dergisi merkez bürosuna yapılan baskında Yusuf'un apartman girişinde iki arkadaşımızla, yoldaşlarımızın gözaltına alınışına sesiz kalmamak için düşmanla göğüs göğüse çatışmasında ya da İdil Kültür Merkezi'nin tamiratında yerleri süpürürken, perdeleri asarken karşılaşmamız iaten bile değilken, karşılaşmamış

olduğumuzu sohbetlerimiz sırasında öğrendik.

Tanımak - tanışmak bu hücrelere nasip oldu...

Resim işlerinde çok yetenekliydi. Beraber kaldığımız üç ay boyunca anma ve kutlamalarda gönderilmek üzere çizilecek olan kartlar elinden hiç eksik olmadı. Oadaki bu cevheri görünce hemen yanına sokuldum bana da öğretsin diye. Öğreteceğine söz vermişti, ama beklenmedik bir şekilde gidince öğrenim yarım kalmıştı...

Özel günler için sık sık kart yapıyordu. Beğenilen her karttan 60-70 tane çoğaltmak gerekiyordu. Benim ona yardımım sadece yaptıklarından hopye çekmekti. Zaman kısıtlı olunca panikliyordum. Bu kadar kısa zamanda nasıl yetiştiririz; Çiz, boya, mesajını yaz... Yetiştirmez diyordum. Ama - Yusuf hep soğukkanlı davranıyordu. Bazen de kızılıyordum, önemsemiyorsun diye. O da hep "Merak etme yetişir, yetişir..." diyordu. Bitmez dediğimiz kartlar, verilen süre içerisinde bitiyordu hep. O zaman Yusuf'un suratında bana karşı imalı bir gülüş beliriyordu...

Yusuf Ölüm Orucu Direnişimizin 7. Ekibi'ndeymiş Ama iradi olarak bırakılmış. Bundan benim haberim yoktu. Kendisi de hiç söylememişti. Ancak onda değişik bir şeyler olduğunu fark etmiştim. Bir gün dolaplarımızı düzeltiyorduk. Yusuf'un dolabında kırmızı alınbandı gördüm. Hemen aldım "Bu nedir Yusuf?" dedim. O da gülererek, "Hiç... Yeni çıkacak boranlarımız için hazır. Madim." diye yanıtladı...

Yusuf'un yemek yeyişi insanı çileden çıkarırdı. Yemeğin yarısını yemez, tatlıyı da bırakırdı... Bazen takılırdım, ne o perhiz mi yapıyorsun diye. Gülerdi... Sigara kullanmazdı. Tam bir 'yeşilci'ydi... 1 Mayıs 2002'de 8. Ekip'le birlikte genel kitle de 15 günlük açlık grevi yaptı. Bu, benim ilk uzun süreli açlık grevimdi. Tecrübesizliğim ve heyecanım nedeniyle elim ayağım birbirine dolanıyordu. Alacağımız sıvılarla ve tuzla - şekerle Yusuf ilgileniyordu hep. A G'ye

başladığımız günlerde çay içmekten artık bıkmıştık. Birgün havalandırmada otururken "Yusuf ben bırakıyorum dayanamıyorum artık... Yeter bu kadar, ifladım kurudu valla..." dedim Yusuf sert sert "Şaamalam! İradene hakim ol. Bak, bu ilk olduğu için zorlanabilirsin. Ama zamanla başarabileceğini göreceksin" dedi. Ben devam ettim, "Yok Yusuf, Yok. Bu böyle olmuyor... Sabah - öğle - akşam - gece, çay, çay, çay... öldüm valla!.. Ben çay içmeyi bırakıyorum, şekerli su içeceğimi artık..." dedim Yusuf kakkahalarla "Allah cezası versin! Ben de yanlış anladım... Madem sen bırakıyorsun, ben de bırakıyorum çay içmeyi..." dedi...

Ertesi gün kantin günümüzdü. Şahlep almaya karar verdik. Önceden içildiğini biliyorduk, bu nedenle yoldalara sorma gereği duymamıştık. Şahlebi aldığımız gün, daha bir bardak içmişken, örgütlenmemizden AG süresine alınacak ve alınmayacak içeceklerin listesi gelmişti. Şahlep de alınmayacaklar arasındaydı. Okuyunca Yusuf'la bir-birimize bakıp "Çaya devamını" dedik.

Yusuf o kadar sıcak biriydi ki... Onun yanında rahat ve güvende hissediyordum kendimi. Ne kadar uysal görünüşlü olsa da, en ufak bir saldırıda beni koruyabileceğini hissedebiliyordum. Sohbetlerimiz genelde anılara dayalı oluyordu. Bazen de öğretici konular üzerine sohbet ediyorduk. O, bir konuyu anlatınca anlamamak mümkün değildi. Örneklerle ayrıntılandırarak anlatırdı. Birçok konuda bilgi sahibi olmasına ve benim onu bir bilgin, dahi olarak gördüğümü bilmesine rağmen, hiçbir zaman kibirlilik, bilgialik yapmıyordu. Onun düşüncesine karşı aklımda ben bilirimcilik yapmaz beni diler, yanlışım varsa düzeltir, ama beni küçümsemezdi. İşte o'nun bu mütevazılığı ve öğretme arzusundan dolayı onunla hatalarımı, eksiklerimi, doğru - yanlış her şeyimi konuşmaktan çekinmiyordum.

Geçmişteki anıları konuştuğumuzda Yusuf umuzun yüzünden gülümsene hiç eksik olmazdı.

Anıları 30 yıllık yaşamını anlatıyordu... Anılarını anlatırken sanki o anı yaşar gibi heyecanlanırdı.

Birgün kılıpayı kurtulduğu bir olayı anlatmıştı (Tabii illegaliteden de ödün vermiyordu!..)

Birgün 'X' ilinde içinde malzeme olan bir sırt çantasıyla akşam üzeri dışarıda kalıyor. Gideceği arkadaş evde yok. O da çantayla birlikte sitede oturan bir ilişkilerinin evine gidiyor. Saat, akşam 10-11 gibi... Talihsizlik bu ya, sitenin güvenliği Yusuf'un gideceği evde kimsenin olmadığını, tatile gittiklerini söylüyor. Otobüs durağına gidip şehre gidecek otobüs bekliyor. Otobüs beklerken önünden geçen bir taksi, gecenin bir vakti orada bekleyen Yusuf umuzu görünce duruyor ve gideceği yere bırakabileceğini söylüyor. Yusuf da bu teklifi geri çevirmiyor. Geri çevirdiğinde yanlış anlama doğabileceğini düşünüyor. Taksiye biniyor. Derken, bir süre sonra adam sigara ikram ediyor. Yusuf kullanmadığını söyleyip geri çeviriyor. O anda adamın silahını ve telsizini park ediyor. Bindiği aracın bir sivil aracı olduğunu anlıyor. Yusuf heyecanlanıyor ama belli etmiyor... Sakin bir şekilde araçtaki siville sohbetle devam ediyor. Adam, gecenin bir yarısı burada ne yaptığını soruyor. Yusuf geldiği sitedeki ilişkilerinin adını - soyadını bildiği için, gayet sakin soruyu cevaplıyor... "Ben öğrenciyim, dayım var sitede, onları ziyaret edeyim dedim. diyor. Dayısının ismini söyleyince polis "Ha onlar geçen gün tatile gitmişlerdi... " diyor Meğer o da aynı sitede oturuyormuş. Yusuf da derin bir nefes alıyor. Şehre geldiklerinde tepekkür edip arabadan iniyor ve alınabilir en derin soluğu alıyor...

Bunu anlatınca gülüyordu ama yalnızını da biliyordu... "

Yürüyüşüne başladıktan sonra günler, aylar, mevsimler geçer. Bir bahar günü başladığı direnişle yazın sıcakını, güzün yaprak dökümünü yaşar. Aynı ekipte yer aldığı yoldaşlarının şehitliğine

tanık olur. Bir kez bile tereddüt yaşamadan sürdürür direnişini... Acının ve ihanetin de direnişe dair olduğunu bilir... Bundandır ki, kendisine düşen görevi de iyi bilir.

Karakışın acımasızca bastırıldığı günlerde artık vücudu sağuğu kaldırak durumda değildir. Varılacak yere hızla ilerlemektedir..

Durumunun kötüye gitmesi üzerine zorla müdahale işkencesi için, hücrelerinden çıkarılır birgün. Kabul etmez tedavi işkencesini. Ancak hapishaneye geri götürülmez. Ve o günden sonra Ankara Numune Hastanesinde tutulur.

Bu günlerinde ailesi repakatai olarak yanındadır... "

Yusuf'a en son 2000 yılında, tutuklanmadan bir ay önce gördüm. Direnişimizin sekizinci ekibiyle ölüm orucuna başladı. Direnişi sürecinde yanında olan birlikte kaldığı arkadaşları direnişi boyunca sürekli bilgin teknik dergileri okuduğunu, çok sabırlı olduğunu ve hiç sinirlenmediğini anlatıyorlar. Yusuf'a soruyorlarmış, nasıl bu kadar sakin olabiliyorsun diye, Yusuf da "Bilimsel düşünüyorum ve bilimsel yaşıyorum..." diyor-muş. Hastaneye kaldırıldığında yanında annem ve kardeşim repakatai olarak kalmış...

Yusuf yoldaşlarına çok bağlıydı. Direnişi süresince repakatai kalan annelere sürekli olarak, eve gelen yoldaşlarımıza iyi bakmalarını ve şehitlerimizin ailelerini ziyaret etmeleri isteğini dile getirmiş. Onlara, kendilerine ve yoldaşlarımıza güvenmelerini ve inanmalarını vasiyet etmiş. Ve kendisinin yoldaşlarına ve bize, yani kendi ailesine çok güvendiğini söylemiş...

O günleri yanında geçiren Meral abla-mın anlatımı şöyleydi; "O'nun yanında kaldığım

sürece bizi ve yoldaşlarını çok sevdiğini ve güvendiğini son anına kadar ısrarla söyledi. Küçükken ekildiği ve gözü gibi baktığı bir hurma ağacı vardı. Son onlarında hep onu sordu. Çıkardığı yeni fidanlarını sevdiği arkadaşlarına ve çok sevdiği Yunus amcama hediye etti..."

Şehit düştükten sonra vasiyet ettiği her şeyi yerine getirdi annemler. Sadece gömülmek istediği yerde gömüldüğünden haberi oldu. Çok istediği yer doluydu. Şehitliğinden sonra arkadaşı kendisi için satın aldığı mezarı Yusuf'a veriyor. İstegi yerine getirilmiş oldu, kendisinin haberi olmasada..."

İşçinin-emekçinin bayram gününde başladığı yürüyüşünü, baharın ilk müjdesini veren mart günlerinde sonlandırdı. Newroz ateşinin sıcaklığının sürdüğü günlerdi, taze bir bahar dalı gibi düştü toprağa... Hem de fidanların dikildiği, ekinlerin ekildiği günlerde...

30 yıllık yaşamı lekesiz ve berraktı. Alnı hep açık yüreği hep insan sevgisiyle taşıdı. Her işini özenle, özveriyle yarardı. Son işini de böyle yerine getirdi Onurlu bir yaşamı yadigar bırakarak büyük destanımızın 106. şehidi oldu.

İskenderun'un bereketli toprağı kucakladı, Sarıp sarmaladı Yusuf'u. Şimdi bir kolunda Amonoslar, avucunun içinde Akdeniz, büyük zafer gününü bekliyor. Her hurma ağacının fidanında yeniden güveniyor bahar günlerinde... Yanında allı morlu güller açıyor. Ve güllerin arasından gülüyor ve "Sizi çok seviyorum yoldaşlar, sizi çok seviyorum..." diyor...